VIII. évfolyam 1897. 18. szám. Selmeczbánya. Május 4.

Selmeczbányai Hiradó.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZAB. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyed évre . . . . . 1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.

Kiadók.
Főszerkesztő: VÖRÖS FERENCZ
Felelős szerkesztő: SZTANCSAY MIKLÓS.
A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatalra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:
100 szóig 2 frt, ezentul minden megkezdett 100 szónál 50 krral több
Magánhirdetések megállapodás szerint számittatnak.
Nyilt-tér három hasábos sorért 10 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.
= Kéziratok nem adatnak vissza. =

Polgári jogok és kötelességek.

Nem az állampolgári jogokról és kötelességekről óhajtunk szólani és nem is általában!

Az általános fejtegetés oly messzire vezetne, hogy az egy társadalmi hetilap kereteibe beilleszthető nem lenne.

Jogfejlődésünk az állampolgár fogalmán kivül kifejlesztett egy más polgárságot is, a városi polgárságot s még a mult évszázban is a v. polgár szerepe kiváló jogok gyakorlásával és kötelességek elvállalásával volt összefűzve — szerepet játszott a városi polgár nemcsak mint állampolgár, mint a nagy haza egy alkotó része, de szerepet játszott kisebb hazájában, városában, részt vett annak közigazgatásában, fejlődésében, ennek előmozditásában hathatós részt követelt. Nagy jelentőségű volt akkoriban a polgár elnevezés s nem pénzzel de érdemekkel kellett megváltani az irigyelt czimet, hogy pl. „selmeczi polgár vagyok!“ Az idegenre áll ez különösen, ki nem támaszkodhatott arra, hogy bennszülött itt laktak szülői és ős szülői, e város területén fekűsznek családi birtokai s más ily körülményekre melyek alapján magát a sz. kir. város született polgárának vallhatta és ilyennek is ösmertetett el. Az idegen a polgári czimhez csak kiváló érdemek alapján juthatott, mely kiváló érdemeket éppen az illető város közügyei körül kifejtett tevékenységével kellett kivivnia; (ebből ma már csak az u. n. diszpolgárság maradt meg!)

A forgalmi viszonyok és ezek alapján a költözködés nehézségei okozták e helyhez kötöttséget, ez okozta az ipar és kereskedelem nagyobbára területhez zárt voltát, akkoriban a vándorbot nem szégyen volt, de eszköz a tapasztalás szerzésre és ritka esetben olvashatunk példát, hogy valamely város polgára vándorbotot vett volna kezébe azon czéllal, hogy többé városába ne térjen vissza, hanem más helyütt keresse boldogulását.

Ezen helyhez kötöttség fejlesztette ki a ragaszkodást az illető városhoz, annak minden területrészéhez, ez fokozta az érdeklődést az illető város közügyei és közérdekei iránt. Az egyén alá volt rendelve a köznek nem csak statutumok alapján de saját jó szántából s nem annyira a törvények és szabályok szigora, mint a polgárok önérdeke, jogérzéke és patriotismusa védte meg a város érdekeit s mozditotta elő fejlődését.

Ha az egyén érdeke összeütközésbe jött a város érdekével, az egyes lemondott egyéni érdekéről, vagy bukott s polgártársai közmegvetésének tette ki magát örök életére.

A város tisztikara csak saját polgáraiból alakult meg, idegent bevenni szégyenfolt lett volna, de aztán minden város tanácsa szivvel lélekkel csüggött városa sorsán, minden határozatából kitünik, hogy abban első sorban a város érdekét, becsületét és jövőjét igyekezett megvédeni.

Vázoltuk röviden e régi állapotokat, hogy szembeállitsuk a mai állapotokkal s levonjuk belőlük a következtetni valókat!

A forgalom felszabadult, a költözködés könnyüvé lett s igy annak a nagy czéhrendszernek is meg kelle szünnie.

Ma már az a régi városi polgár többé nem selmeczi polgár, melyre büszkén hivatkozhatnék, hanem egyszerüen selmeczi lakos, ki talán itt bir illetőséggel s azon alapon a régi emléket felujitva olykor-olykor szégyenkezve vallja magát selmeczi polgárnak, de kiveszett belőle az öntudat, az érzék e város sorsa iránt, sőt nagyot fordult a világ nagyobbára idegenek, idegen de itteni lakosok igazgatják a város ügyeit és bizony nagyobbára idegenek azok az itt lakó érdeklődők is, kik örömmel és érdeklődéssel kisérik e város fejlődését, pedig talán csak hivataluk kötik e kedves helyhez!

Felülkerekedett az állampolgár a polgárban s ezt helyeselnünk kell mindannyiszor valahányszor országos érdek szoritja háttérbe a városi érdeket, de joggal megkövetelhetjük, hogy a városi érdekkel szemben is alá legyen rendelve a polgár érdeke!

Nem kifogásolhatjuk azt, hogy idegenek igazgatják a város ügyeit, hiszen mai nap már nem vagyunk elzárva a nagyvilágtól és szomszédainktól szabad költözködés mellett bárki bárhol letelepülhet s a tisztviselőtől éppen mert hivatása megkövetelhetjük a munkát és megkövetelhetjük a közigazgatási és ezen városi tisztviselőtől azt is, hogy városa érdekében érvényesitse munkáját és munka erejét, de ép oly joggal elvárhatjuk azt is, hogy egy selmeczbányai mondjuk polgár egyéni érdekeit alá rendelje valahányszor ezen város érdekeiről van szó, elvárhatjuk még most is a selmeczbányai polgártól, hogy a régi patriotizomusból megőrizze legalább azt, hogy ezen város közügyeivel magánérdekeit ne hozza ellentétbe, vagy ha ily eset fel is merül vonuljon vissza, és hagyja előtérbe lépni a közérdeket avagy legalább ne gördítsen akadályokat az elé, hogy a közérdek érje el czélját.

Hiszen még törvényeink is fentartani óhajtják a patriotizmust, midőn a polgári jogok gyakorlását alhoz kötik, hogy az illető legalább két év óta lakjék az illető város területén és adót fizessen, mert föl lehet tenni, hogy a ki két éven át egy város területén lakik az megkedvelte városát, megismerte a város érdekeit s igy hozzá is szólhat azokhoz, megbirálhatja azokat, képes számolni a fejlődés feltételeivel, mert a maga anyagi megterheltetése is ahhoz van fűzve, vagyoni boldogulása is abban a városban van, de viszont el lehet várni azt is hogy a mely polgár adózásával részt vesz a v. ügyek intézésében éppen saját anyagi érdekeltségénél fogva korlátot szab a tulságos áldozatoknak és másfelől érzelmei és egyéni érdekei alapján mely őt e városhoz fűzik nem fogja megtagadni filléreit ott, a hol valódi közszükségletekről van szó.

Igy kellene ennek lennie, de szomoru tapasztalatok igazolják azt, hogy nálunk Selmeczen nagyobbára nem igy van.

A polgár a közvagyont semmibe sem veszi mihelyt arról szó, hogy a saját érdekét kell megvédenie.

Az itteni polgár nem kiséri figyelemmel a közvagyon kezelését, miért ártsa magát belé familiáris viszálykodásokba, hiszen az csak közvagyon, az nem az övé!

A polgár, ha megtudja, hogy a városnak elkerülhetetlen szüksége van mondjuk egy telekre ott terem, felveri az árát; hadd fizessen a város! győzi jobban mint én!

A polgár, ha megtudja, hogy B. barátja érdekéről van szó a várossal szemben, közbelép B. barátja javára, ott a hol kell éjjelt nappalt összetesz, hogy számára a közgyülésen szavazatokat gyüjtsön, de ha a város közügye van tisztán érdekelve — a tárgyalásokat figyelemmel sem kiséri, az eredmény nem érdekli, vagy ha érdekli is és saját legjobb meggyőződése szerint az a város érdekét koczkára teszi — nem szólal fel, nem emel óvást — miért vonja magára talán A. tanácsnok haragját!?

Igy van ez! nem mondjuk, hogy kivétel nélkül s nem is e „kivételek“-hez szólunk, de szólunk azokhoz kiket illet!

Ph.

A városi tanácsülésből.

A v. tanács april hó 28-án rendkivüli ülést tartott, melyen több sürgős tárgy intéztetett el. Tb. tanácsosaink közül Pauer János, Sztankay Ferencz és Wankovits Lajos vettek részt.

A Hőnig-féle kert eladása. Králik Vilmos és neje ajánlatot tettek hogy e város tulajdonát kepező Hőnig-féle kertet, melyre eddig vevő nem akadt, de a város közönsége eladni óhajt, megveszi 3600 frtért vagyis ugyanoly összegért, mint a milyenért a város vette. A vételárból lefizetett volna 500 frtot, a többit évenként 200 frttal törlesztette volna s a tőke után 6%-ot fizetett volna. A sok „volná“-t azért irjuk, mert ajánlata el nem fogadtatott, miután Heincz Hugó szeretett ügyészünk, mint kijelenté annyira bele élte magát abba, hogy a Hőnig-féle kertben nyaral, miként hajlandó a Hőnig-féle kerttelekért 3800 frtot legott lefizetni. Világos dolog, hogy ajánlatát a tanács elfogadtu, sőt ajánlattevőt meg is éljenezte. Az ügy a tvhat. biz. közgyülés elé kerül.

A vihnyei fürdőházban fellépett házi gomba kiirtási ügyében a v. tanács elfogadta a kiküldött szakértőknek lapunkban már ösmertetett javaslatát s a helyreállitási munkák vezetésével a v. mérnököt bizta meg oly utasitással, hogy május hó 10-ig a munkálatok befejezendők lesznek.

A kárpáti malom kőgyártó-társaság ajánlatát egy óra hosszat tartó tárgyalás után kiadta a v. tanács a v. számvevőségnek azon meghagyással, hogy számitásokat eszközöljön — mekkora dijakat követelhetne a város a társaságtól, ha a gyártmányok nem darabszáma, de köbmétere után szabatnék meg a dij; aggályosnak tünt fel ugyanis a társaság ajánlatának különösen azon feltétele, hogy a gyártott malomkövek vastagsága számitásba nem vétetik s ezen feltétel elfogadása tág tér

engedne az esetleges visszaélésekre. Szóba jött az is, hogy a társaság a gyártmányok után ne csak a megszabandó díjakat, hanem ezen felül még évenkénti alapbért is fizessen e kizárólagos gyártási jog és földbér czímén, egyelőre azonban a v. tanács a további tárgyalást illetőleg határozatot beszüntette s a teendő számvevőségi javaslatokig elhalasztotta.

A Zlinszky-féle nagy kertnek a város javára leendő megvétele is hosszu vitát idézett elő. A vita nem a körül folyt, hogy szüksége van e ezen kerttelekre a városnak, hiszen elvitázhatlan érdekek kötetlik, hogy a város e kerttelket megszerezze, de aggályosnak tartotta a v. tanács a nyilt tárgyalást azért, mert az eddigi magatartások alapján joggal tartl atott attól, hogy ha köztudomásra jut, hogy a város is részt vesz a biróilag kitűzött árverésen, nagyon fölfogják az árát verni. A v. tanács Heincz Hugó t. ügyészt bizta meg képviseletével, ki az árverésen 5000 frtot meg is ajánlott, de aztán Cziczka Sándor és Pauer János licitáltak egymásra — utoljára is Pauer János tb. tanácsoson maradt 6800 frtért. Pauer János pedig Heincz Hugó megbizottja volt s igy a Zlinszky-féle kerttelket a rajta levő épületekkel együtt a város vette meg, ha utóajánlatot nem adnak be.

Jelentés
a selmeczbányai polg. dal- és zenekör működéséről az 1896. évben.

T. közgyűlés!

Egyesületünk immár a 32-dik évi közgyűlését tartja e mai napon. Kezdetben „polgári dalárda“ név alatt csak az ének múzsájának hódolt, későbben pedig nevezetesen az 1881-ik évben, Cziczka Sándor akkori karmester nagyérdemü s buzgó fáradozásai folytán működését a zene terére is kiterjesztvén, mint a „polgári dal- és zenekör“ lépett a társadalmi élet terére. Harminczkét év — tisztelt közgyűlés — a dal és zene egyesületek életében nagy idő. Hazánkban, hol a dalkörök szervezése nem oly régi keletű, mint a külföldi országokban, pl. a szomszéd Ausztriában s Németországban — alig van egy-két dal- és zeneegyesület, mely ily hosszu élettel dicsekedhetnék. E miatt örvendező meglepetésének adott kifejezést a budai zeneakademia az 1890. évben, midőn egyesületünk 25 éves fennállásának zászlószentelésselegybekötött örömünnepe alkalmából meghivásunkra a következő sorokban válaszolt: „Jól esett nekünk ezen meghivás, de még jobban esik az a tudat, hogy létezik a felvidéken egy egyesület, mely 25 év óta áll fenn, mely a magyarosodás, a nemzeti dal- és zenemüvészet terén zaj nélkül szerzett érdemeit és babérait immár azzal képes konstatálni, hogy zászlószenteléssel egybekötött, 25 évre visszatekintő örömünnepet rendez.“ S azóta ujabb 7 év tünt le zajtalanul s csendesen. S ha visszatekintünk az alakulás kezdetétől lefolyt 32 éves multra, első sorban önkénytelenül is felmerül az a kérdés, vajjon e mult nem volt-e hiábavaló, vannak-e ezen egyesületnek érdemei, s nem volt-e hasztalan törekvése azon 18 lelkes polgártársunknak, kik az eszme létesitői voltak s az 1865. évben Hronszkán egybegyülve elhatározták, hogy dalegyesületet alapitanak. Azon 18 polgártársunk közül mint élőket tisztelhetjük: Dimák J. E.-t, Margótsy Jánost, Marschalko Gyulát, Tirts Rezsőt és Zelenka Ferenczet. De nézzük, vannak-e ez egyesületnek érdemei a multban s van-e létjogosultsága a jövőben. T. közgyűlés! Vannak-e érdemei a virágzó fának, melynek jótékony, üditő illata a napsugárral egyesülve fel az égbe tör, s mig balzsamával betölti a levegőt, az emberi kedélybe enyhet adó malasztot önt? Vannak érdemei az ezüstös pataknak, mely vig csergedezéssel folytatja utját, s biztatva édesgeti magához a szomjas vándort, nedvével uj erőt, uj életet fakaszt? Vannak-e érdemei a szél fuvalmának mely a levegőt megtisztitja, a rétnek, ligetnek s az egész szép természetnek, mely szent érzést szül az ember lelkében, e földi lét határain felül s közelebb emeli az érzelmek legmagasztosabb kútfejéhez? Ilyen a dal és zene. Minden a mi szép, a remek alkotású természet, a mi dicső, nemes, az emberiség legmagasztosabb eszméi, a hazaszeretet, a sziv minden verése, a gondolat kéjérzete, a szenvedélynek vihara, a győtrelemnek, reménynek, félelemnek, örömnek, fájdalomnak, hitnek, kétségbeesésnek, fönségesnek, magasztosnak mélysége a dal- és zenében nyer kifejezést A dal és zene felszenteli a szivet, s minden nemesre, szépre, és igazra fogékonyabbá teszi. Hát vannak-e érdemei s van-e létjogosultsága azon egyesületnek, mely 32 év óta szolgálja e városban a dal és zene jótékony nemtőjét, s az érzelem hangjával ez idő óta részt vett a város, a társadalom minden ügyében? A mai kor, t. közgyűlés, a realismus korszaka. Eszményi gondolatok helyett gyakorlati tényeket kiván. Hát ez egyesület fennállása óta, gyakorlati téren is érvényesült. Hány jótékonyczélú hangversenyt és estélyt rendezett, melynek jövedelméből letörölte az inség könyeit a fájdalom által felszántott arczbarázdákon! Hogy többet ne említsek, a felállitásra váró honvédoszlopnak is egyesületünk vetette meg alapját az 1876. évben 500 frttal, mely összeg a mai napig jelentékenyen felszaporodott. S ezen kivül a hazaszeretetnek, zengzetes nyelvünk terjesztésének, a közművelődésnek, a társadalmi összetartás érzetének mindenkoron első rendü tényezője volt.

S ilyen hosszú s ilyen szép multon t. közgyűlés — sajnos — mégis azt kell jelentenem, hogy egyesületünk városi társadalmi életében nem talál kellő méltánylást és támogatást. Már a mult évben is figyelmessé tettem a t. közgyűlést azon szomoru jelenségre, hogy városunk értelmisége nem érthető okokból egyesületünk iránt idegenkedik s attól főleg közreműködését megvonja. Ilyen körülmények között haladásról szó sem lehet!

Működő tagjaink — főleg az énekesek — mindinkább kevesbednek s ezeknek nagy része csak a papiroson van meg s a gyakorlati órákra el nem jár, miért is a karmester, minden szakavatottsága s valóban lelkes s önfeláldozó fáradozása mellett kellő eredményt kifejteni nem tud. E sajnos jelenségre kötelességszerüen hivom fel a t. közgyűlés figyelmét, hogy azok elháritassanak s a kör felvirágoztassék, mire ez alkalommal annál is inkább szükség van, mert mint a mai gyűlés tárgyalásának során meggyőződni méltóztatik, aug. hóban a budapesti polgári dalkör látogatásunkra érkezik, e város társadalmának a legkevésbbé sem válnék diszére, ha az akkor előadandó hangversenyen helyünket nem tudnók kellően megállani.

Áttérve mult évi működésünkre, van szerencsém felemliteni, hogy a mult évi közgyűlés óta 2 estélyt és egy hangversenyt rendeztünk, s azonkivül részt vettünk a hazánk ezer éves fennállásának emlékére városunkban, a hatóság által rendezett magasztos ünnségeken is. Végül egy elhunyt társunk, Gyurkovits András, temetésénél is leröttuk a tagtársi szeretet s kegyelet adóját. Adjon neki enyhet az anyaföld, s emlékezete legyen áldott minden időre.

Ezzel t. közgyűlés jelentésemnek végére érvén, kérem, hogy a felsoroltakat becses figyelmére méltatni, a dal és zene nemtőjének hódolva e város közművelődésének érdekében is intézkedéseit megtenni szieveskedjék.

Altman Imre, alelnök.

Hivatalos rész.

2899. számhoz 1897.

Hirdetmény.

Selmecz- és Bélabánya város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy a Zmeskal Gábor-féle alapitványnak 1896 évi kamat jövedelme az 1896. évben férjhez ment selmeczbányai — é. p: egy róm. kath. és egy protestáns leánynak kiházasitási ajándékképen kiosztandó levén, ezen egyenként 80 frttal megállapitott összeg kiosztása e folyó évi junius hó 10-ik napjára tüzetett ki, s hogy továbbá az ez ügybeni folyamodványok keresztelő levéllel, erkölcsi bizonylattal, valamint szolgálati és esketési bizonylattal felszerelve folyó évi **május hó 31-ik** nyujtandók be a városi tanácshoz.

Selmeczbányán, 1897 évi april hó 24-én.

Szitnyai József, polgármester.

3078 sz. v. k. 1897.

Hirdetmény.

Selmecz-Bélabánya sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala részéről ezennel közhirré tétetik, hogy az ezi idei lösztályozás **f. évi junius hó 3-án reggel 8 órától** kezdődőleg a városi vigadó udvarán fog megtartatni, felhivatnak az összes lötulajdonosok, hogy lovaikat pontosan és teljes számban vezessék elő, s hogy lóállományukban az összeirástól az osztályozásig történt minden változást e hivatalnál jelentsék be.

Az elővezetés alul csak a posta szállitásra használt lovak vannak felmentve.

Selmeczbányán. 1897. április 22.

Krausz Kálmán
r.-főkapitány.

3673. szám. 1897.

Hirdetmény!

Mely szerint a város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy a selmeczi 52. számú tjkvben 3529. hrsz. a. a város tulajdonaul bevezetett steffultói városi korcsma épület és kert **1897. évi május hó 10-én** d. e. 10 órakor a városi tanácsteremben tartandó zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverésen örökáron fog eladatni

Miről is a város közönsége azon hozzáadással értesittetik, hogy az erre vonatkozó árverési feltételek hivatalos órákban a városi gazdasági tanácsnok irodájában betekinthetők.

Selmeczbányán, 1897. évi április hó 28-án.

Szitnyai József, polgármester.

T4,455 szám. I. 1897.

Hirdetmény!

Az 1896. évi XXVI. t. cz. 95. §-a és az annak végrehajtása tárgyában kiadott utasitás 15. §-a értelmében, alulirott m. kir. pénzügyigazgatóság, a szóbeli panaszok jegyzőkönyvbe való iktatásával Deák József p. u. igazgatói helyettest, ennek akadályoztatása esetén pedig a helyettesitéssel Mezey Károly p. u. segédtitkárt bizta meg.

Miről az érdekelt felek azzal értesittetnek, hogy nevezett tisztviselők, a szóbeli panaszokat minden köznap, és pedig: d. e. 10—12 ora között a kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében felvenni kötelesek.

Léván, 1897. ápril 22.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

1642 szám. up. 1897.

Hirdetmény!

Mely szerint közhirré tétetik, hogy a folyó évi jökekamatadó kivetési lajstromok a lévai m. kir. pénzügyigazgatóságnak érvényesitési záradékával ellátva a városi hivatal f. évi május hó 3-tól f. évi **május hó 9-ik** terjedő nyolcz napi közszemlére kitétetnek azon figyelmeztetéssel, hogy az adókötelesek netáni felszólamlásaikat s pedig:

a) azon adózók, kik a fentérintett kivetési lajstromban tárgyalt adónemmel már a mult évben voltak megróva, a lajstrom kitételének napját

b) azon adózók kik a kivetési lajstromban megállapitot adóval a kivetés évében első izben rovattak meg, adótartozásuknak z adókönyvecskéjükben történt bejegyzését követő 15 nap alatt közvetlenül a lévai m. kir. pénzügyigazgatósághoz annál is inkább nyujtsák be, mert ezen határidőn túl oda beérkezett felszólamlásaik az 1883. évi XLIV. t. cz. 5. §-a értelmében mint figyelembe nem vehetők egyszerüen visszautasittatnak.

Selmeczbányán, 1897. ápr. 28-án.

Városi adóhivatal.

Különfélék.

— *T. olvasóinkhoz. Mai számunkból tárgyhalmaz miatt több közlemény kiszorult igy a tárcza is, különösen olvasóinkról elnézést kérünk ezért — jövő alkalommal pótoljuk. Késedelmes előfizetőinket tisztelettel kérjük szivesked jenek hátralékaikat közvetlenül a kiadóhivatalba beküldeni.*

— **Személyi hirek.** *Wágner Vilmos* főbányatanácsos, a zólyomberzói vasgyár főnöke első osztályu főbányatanácsossá léptetett elő. — *Csáti Ottó, Hermann Emil, Gretzmacher Gyula* főbányatanácsos akad. tanárok 30 évi szolgálat után megkapták a megfelelő működési pótlékot. — *Hermann Hugó* a diósgyőri vasgyárnál alkalmazott felügyelőnek Ő Felsége a főfelügyelői czimet adományozta. — *Ifj. Farbaky István* a pestvidéki kir. törvényszék joggyakornoka Waisz-féle alapitványi joggyakornokká neveztetett ki.

— **Szélaknai bányahiv. főnökké** Martiny István bányafőmérnök neveztetett ki. Az uj bányahiv. főnökben, ki a vihnyei Ó-Antallárót oly kiváló eredménynyel hozta virágzásba, hogy azt egy előkelő szaktekintélyünk a selmeczkerületi bányászat kulcsának mondotta, jeles szakerőt nyertünk, kiben a gyakorlati bányászat s a bányászati administrátio ismeretei egyesitve levén, első sorban hivatott e nagy fontosságu állás betöltésére. Martinyi István bányahiv. főnök e mellett geologiai szakismeretei alaposságának is láttuk már tanujelét és pedig abban a műben, melyet Vihnye geologiai viszonyairól irt meg. A torda-aranyosi bányaműveknél fennállott ellentételeket oly kiváló tapintattal s bányajogi ismerettel párosult szorosabb értelemben vett bányászati szakbeli tudással egyenlitette ki, hogy ottani eljárása nemcsak felsőbb hatóságának, de az ellentétben állott feleknek is teljes megelégedésével találkozott. E siker révén az is tervben volt, hogy Martinyt oda helyezik át a Királyhágón tulra s e hir városunkban az utóbbi napokig tartotta magát; de ő, bár kitűnően érezte magát a jó erdélyiek körében, mégis régi kisebb pátriáját választotta s igy lett ismét a miénk már mint kipróbált bányász-administrátor is. Őszintén és örömmel üdvözöljük őt ez uj állásában, melyre szaktekintélyeink fent és alant egyaránt őt tartják legalkalmasabbnak s ugy értesültünk, hogy kineveztetésével semmiféle magánérdek sem szenved csorbát, a hogy ily alkalmakkor történni szokott, a mennyiben magas kormányunk már eleve gondoskodott oly módokról, melyek szerint az előléptetésre érdemesültek jogos igényei figyelembe fognak vétetni. Igy egyebek között Wiezner Adolf főmérnök, ki a főnöki teendőket hosszabb időn át teljes szakavatottsággal végezte, a központba lesz behiva az uj bányahivatali főnök helyébe, s e mellett három uj b.-tanácsosi kitüntetés van kilátásba helyezve.

— **Kormánybiztossá** a selmeczi evang. lyceum érettségi vizsgálataihoz Hörk József pozsonyi evangtheologiai tanár neveztetett ki.

— **Eljegyzés.** Ripka Ferencz fővárosi iró s lapunknak is munkatársa jegyet váltott Almási Andor erdőmester sógornőjével s igy ujabb kötelék fogja fiatal irónkat több selmeczi családhoz fűzni. Őszintén üdvözöljük a „Gödöllő“ jeles mű iróját s igazi boldogságot kivánunk a jegyes párnak.

— **A lövöldéről.** A helybeli polgári lövész egyesület megnyitó I-ső lövészetét f. é. május hó 2-án tartotta meg kellő csendben, tagjainak szembetűnő részvétlensége folytán. A lövészet azonban azért vigan folyt, és igen szép eredménnyel záródott. Összesen 494 lövés tétetett és 496 köregység éretett el. Négyeskör 18 darab lövetett, közte 3 igen közel a szöglövéshez. Az I díjat nyerte: Belházy Gyula, a II díjat: Krausz Géza. Négyest löttek még: Krausz Géza 5, Fribert Ferencz 4, Belházy Gyula 5 és Seidel Ágoston 4-et. Ugyanekkor tartotta felavató lövészetét Liha Antal kedvelt járásbíránk és belépett uj jagunk, s ezen legelső alkalommal is megmutatta, hogy nemcsak vadra, de a társára is lehet jól lőni és találni. Sok ily uj tagot az egyletnek!

— **A turisták köszönete.** A kolozsvári kereskedelmi akadémia növendékeinek tanulmányi kirándulása alkalmából Szitnyai József polgármesterünkhöz e napokban következő elismerő levél érkezett a felügyelő bizottságtól: Kiváló örömmel értesültünk, hogy főfelügyeletünk alatt álló kolozsvári kereskedelmi akadémia azon 38 tanulója, kik Kiss Sándor igazgató és Hangay Oktáv r. tanárvezetése alatt a közel mult husvéti szünidő alatt Felső-Magyarországon tanulmány utat tettek Selmeczbánya művelt közönsége által hálára kötelező szívelvességgel lettek fogadva. Fogadja Nagyságod a nyujtott nagybecsű támogatásért felügyelő bizottságunk részéről is meleg köszönetünket azon kéréssel, méltoztassék ez érzelmeinknek tolmácsolója lenni mindazoknál, kik szives támogatásukkal ifjainkat kitüntetni kegyesek voltak. Kolozsvárt 1897. április hó 27-én. A keresk. akademia felügyelőbizottsága nevében kiváló tisztelettel Finály Henrikelnők. Kiss Sándor a Ferencz József rend lovagja.

— **Horvát tudósok Selmeczen.** Kratkovits Ottó és Dr. Mallin horv. szlav. és Dalmát kir. osztálytanácsosok több napi itt tartózkodásra Selmeczbányára érkeznek. Czéljuk bányászati és erdészeti akadémiánk szervezetének s berendezésének tanulmányozása. Akademiánk tanári testülete szives vendéglátásban fogja részesíteni horvát vendégeit.

— **Tervek, teendők!** *Az uj akad. épület* felépítése sok *üdvös és hasznos* változtatásra kényszeriti a várost A Heincz- telek megvételére megkötött szerződés a pénzügyminister által is jóváhagyva leérkezett s legközelebb már a pályázat is ki lesz irva az uj akad. épület építésére. A Heincz- telek össze lesz kapcsolva és egyesitve a felső botanikus kerttel, a kettő közötti utat a város közönsége e czélra átengedte s igy az alsó Rózsa utczának kocsi forgalomra leendő átalakitásával is foglalkoznia kelle a v. tanácsának; ámde a *Rózsa utczának* rendes utlá leendő átalakitásával járt volna a *bélabányai kapu* lebontatása is, mert a megfelelő kanyarulatot másképpen bajos lett volna létesiteni, aztán meg a mostani *faraktár* áthelyezéséről is gondoskodnia kelle, mert azt ott hagyni a diszes akad. palotákkal szemben — legalább is izléstelen lett volna. Kapóra jött tehát a Zlinszky-féle kerttelek birói eladási ügye s a v. tanács el is rendelte, hogy e kerttelek a város javára megvétessék, mert e helyen kényelmesen be lehet rendezni a v. faraktárt, a kert egy részének felhasználásával el lehet kerülni a bélabánya kapu lebontatását a mennyiben a kaput megkerülni lehet s még mindig elég tér marad arra is, hogy diszes *gyári épületek* épittessenek rajta, mondjuk például a h. kötszövőgyár, avagy czipőgyár részére, ez által a város fejlődésének is lökést adni s terjeszkedését előmozditani a bélabányai ut irányában. Fenmarad még gondoskodni a *v. járvány kórházról is,* mert a „Hönig-féle kert eladatván — az ott ugy is alkalmatlanul és kényelmetlenül elhelyezett járvány kórház nem maradhat, egyesek ezt is a Zlinszky-féle telekre óhajtják átvinni — ezt azonban magunk részéről nem ajánlhatjuk már tanügyi okokból sem, mert járványkorházat az akad. paloták közelébe vinni — veszélyes és ártalmas lehet. A járványkórházat véleményünk szerint legjobb volna az uj vár körül az uj haloltas kamra közelében elhelyezni s ugyanitt az orsz. tebolydába fel nem vett szegény, közveszélyes *elmebetegjeink* számára is egy-két szobát berendezni, mert jelenben az elmebetegek az óvári ácsmesteri szobában tartatnak elzárva. (Nem merjük mondani, hogy ott ápolják őket) Ez esetben, de különben is az uj temető megnyitása után az *ujvárhoz vezető utat* is helyre kell állitani. Foglalkoznia kell a város közönségének a v. *iskolák elhelyezésének* ügyével is, a mostani nedves helyiségek bizony sok tekintetben szolgáltatnak okot a kifogásolásra — nem tudnánk hamarjában jobbat ajánlani, mint a v. iskolákat a mostani v. korházi épületben elhelyezni, a v. korházat elhelyezni a Kalvária környékén, a járásbiróság elhelyezésének kérdését pedig esetleg a postahivatal elhelyezésével kapcsolatban megoldani, avagy megínkább olyképpen, hogy vegye meg a kincstár az u. n. ó posta épületet — épitse föl alapjából s itt helyezze el a járásbiróságot és m. kir. adóhivatalt. *A v. Vigadó* is restaurálásra szorul — a közkertet senki sem látogatja nem csak azért, mert el van hanyagolva, de bizony azért is, mert bajos hozzá férni; a tulsó bejárás nagy kerülő, a ronda udvaron bemenni kellemetlen — épitsen a város egy kedves széles lépcső — feljárást az épület baloldalán az utczáról fel egyenesen a kertbe, vegye meg a Mihály telket s meg van oldva a kérdés csekély áldozattal és alaposan. Szivesen vesszük, ha olvasóink e dióhéjba szoritott tervek és teendőkhöz tájékoztatóan hozzászólni szivesek lesznek!

— **A jövő világitó szerének** nevezi egy tudományos röpirat az acetylengázt, melynek behozatala érdekében egy gazdag vállalat minden lehetőt megtesz nálunk is. A röpirat érvei, melyeket európai hirű szaktudósok támogatnak, meggyőzők, s e mellett városi mérnökünk e gazzal tett kisérletei szemmel látható bizonyitékot szolgáltatnak használhatósága mellett; miért is e lapok szerkesztősége felhivta a vállalatot, hogy világitó szerét városunkban is mutassa be, nevezetesen előállitási módját, világitó erejét, hatását az előállitási költségek részletes kitüntetése mellett, hogy közönségünk előtt különösen a kérdés pénzügyi oldala is megvilágitva legyen. Felhivásunk folytán a vállalat megbizottja e hó 10-én az esti órákban fogja az uj világitó szert bemutatni, mely előadásra már most is felhivjuk közönségünk figyelmét. Az előadás órájának s helyének megállapitása után e hó 10-én délelőtt külön meghivót fog e szerkesztőség kibocsátani. Az ügynek ily módon felkarolásával azt czélozzuk, hogy ha csakugyan jobb és olcsób az acetylen mint a széngáz, vagy vizgáz, ugy alkalmat nyujtsunk közönségünknek ahhoz, hogy erről meggyőződhessen s igy lehetővé váljék annak behozatala városunkba is. E mutatvány a városnak s közönségnek semmibe sem fog kerülni, valamint az a kisérlet sem, melyet a vállalkozó felajánl; t. i. hogy 14—20 utczai lámpát acetylennel világit meg. Megjegyezzük még, hogy eddig a többek között Veszprém, Mária Czell városok, Bécsben a Praterben a császri villa, a Kriau (a Lóversenytéren) stb. van acetylennel világitva, nemsokára Lőcse, Esztergom is.

— **Orvosaink az orvosi kamarák ellen.** A m. kir. belügyminiszter a selmeczi gyógyászati és természettudományi egylethez elküldte az orvosi kamarákról szóló törvényjavaslatot véleményezés végett. Ezen ügyben a nevezett egylet összes orvostagjai értekezletet tartottak, melyen az orvosi kamarák ellen — ugy a mint tervezve vannak — állást foglaltak, mert az ilyen tervezet szerint sem a közegészségügy elő mozditatni és sem az orvosi kar tekintélye emeltetni nem fog. Orvosaink véleményét ez ügyben dr. Tandlich Ignátz tb. t. főorvosunk dolgozta ki.

A polgári dal- és zenekör f. hó 2-án megtartott közgyűlése az egyesületi tagok élénk érdeklődésével folt le, mire főleg a budapesti polg. dalkörnek azon átirata, hogy aug. 19-én városunkat meglátogatja, valamint az alelnök által beterjesztett évi jelentés szolgáltatott okot. Az elsőre nézve a közgyűlés elhatározta, hogy a budapesti polg. dalkör átiratát a legnagyobb örömmel veszi tudomásul, a vendégeket az egyesület szivélyes vendégszeretettel fogadja, elszálásukról gondoskodik s mindent elkövet arra nézve, hogy e városban jól érezzék magukat miről a budapesti polg. dalkör elnöksége a kivánt „Bányászdal“ elküldése mellett átiratfal értesitettik. Az ugyanakkor városunkban lefolyó ünnepségek előkészitésével a közgyűlés a dal- és zenekör vigalmi bizottságát bizta meg s egyuttal elhatározta, hogy a helyi egyesületek, főleg a M. T. E. Szitnyaoszlálya s az önkéntes tűzoltóegylet ugy szintén a városi hatóság is az ügy támogatására felkéressenek. Altman Imre alelnök jelentését lapunkban szószerint közöljük, mely annyiból adott élénk eszmecserére alkalmat, hogy abból kifolyólag városunk polgármestere Szitnyai József, mint a polg dal- és zenekör elnöke lelkes szavakkal bátoritotta ugy az egyesület tisztviselőit s karmestereit, mint a működő tagokat, hogy a mostoha viszonyok közepette is csüggedetlen kitartással küzdjenek a szép czélu s 32 éves multjában sok érdemet szerzett egyesület érdekében, s ne hagyják el ennek zászlaját akkor, midőn működésükre, tekintve a budapesti polgári dalkör vendéglátását leginkább szükség van. Bátoritó szavainak hatására a tisztviselők megmaradtak állásukban; a közgyűlés azonban elrendelte, hogy az elnökség tagok főleg pedig működő tagok gyűjtése czéljából, nem különben arra nézve, *hogy a már meglevő működő tagok a gyakorlati órákat szorgalmasan látogassák,* a legerélyesebb intézkedéseket tegye meg s hivja fel városunk értelmiségét hogy a kultur czélokat szolgáló s hazafias egyesületet közreműködésükkel támogassák. Fontos tárgya volt továbbá a közgyűlésnek a pénztári jelentés, mely szerint a mult évi bevétel: 422 frt 40 kr; a kiadás: 474 frt 62 kr., mutatkozik tul kiadás, 51 frt 22 kr. Vagyonbetét a zongora alapra 509 frt 39 kr. Az egyesület külön alapjára 319 frt 80 kr, összesen 829 frt. 19 kr; levonva a tulkiadást (51 frt 22 kr) marad vagyon 777 frt 97 kr; összehasonlitva az 1895. évi vagyon állapottal, mutatkozik vagyon szaporodás 41 frt 49 kr. Ezen pénztári jelentés s a számvizsgálók előterjesztése folytán a közgyűlés Knezovits Adolf pénztárosnak a felmentvényt megadta, neki a társadalmi érdekekért kifejtett önzetlen s pontos munkálkodásáért elismerést s jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Nemkülönben köszönetett szavazot a közgyűlés az egyesület többi tisztviselőinek is, nevezetesen az elnöknek, alelnöknek, a karmesternek, jegyzőnek és a szertárosoknak. A f. évi költségelőirányzat szerint a szükséglet 520 frt. 22 kr. a fedezet 400 frt. marad hiány: 120 frt 22 kr. E hiány fedezete czéljából elhatározta a közgyűlés, hogy a tagsagi díjakkal hátralékos tagok azok lefizetésére felszólittassanak, valamint hogy a városi hatóság az egyesületnek nyujtandó ugy erkölcsi, mint anyagi támogatás czéljából megkerestessék. Ezután a közgyűlés a választást ejtette meg, mely szerint elnök lett: Szitnyai József, alelnök: Altman Imre, jegyző: Dobó Sándor, pénztáros: Knezovits Adolf, számvizsgálók: Ács József, Fizély Károly és Vágner József. A választmány maradt a régi azon különbséggel, hogy az egyesületből kilépett Burdáts Lajos helyébe Urban Vilmos választatott meg. A karmesterek és a szertárosok választása az egyesület alapszabályai szerint a működő tagok hatáskörét képezi. A választással a közgyűlés tárgysorozata kimeritetett. A közgyűlést szépen sikerült dal- és zene estély követte, s ezt tánczmulatság váltotta fel, mely vidám hangulatban a reggeli órákig tartott.

— **A pachertáról tér parkirozása.** Krausz Kálmán rendőrfőkapitánynak mult számunkban a pachertáról tér parkirozása ügyében beadott előterjesztését a v. tanács tárgyalta már s kész az előterjesztés értelmében a további tárgyalásokat is meginditani — előbb azonban inkább a rendőri jog körébe vágó apróbb kérdéseket óhajtott tisztáztatni; miért is további javaslat megtétele céljából visszaadta az előterjesztést a főkapitánynak. E helyen tartjuk legcélszerűbbnek felvetni az inditványt — nem állana-e a nagyközönség érdekében, hogy a pachertáról tér parkiroztassék s a nagy közönség pihenő helyéül átengedtessék, de egyuttal gondoskodjék a v. tanács arról is, hogy a pihenésre szánt idő alatt szórakozást is találjon a közönség? Országszerte elfogadott módja ennek, hogy a cigány zenekar a nyári hónapokban a sétatéren, avagy a főtéren hetenként egyszer a délutáni órákban u. n. *térzenét* ad, mely fáradságaért a v. közönség évenként 200—300 frt. segéllyel látja el a zenekart. Erre a célra legcélszerűbbnek tartanók éppen a pachertáról tért kijelölni, mert a v. Vigadó kertje habár közkert is, be bizony mégis csak inkább vendéglőhöz tartozó kerti helyiség, hová a közönség ha ellátogat nem kerülheti ki, hogy a pincér urak meg ne kérdezzék „mit tetszik kérem aássan!“, ez pedig sok sétálót és pihenőt feszélyez. A pachertáról téren is kellene ugyan gondoskodni egy kis *czukrász*-féle berendezésről, de ez a felső emelkedett helyre lenne szoritható a kertben, mely most bányakincstári tulajdon, de melyet nemes gondolkozásu bányaigazgatónk a közhasználatnak átengedni hajlandónak nyilatkozik. A cigányzenekar segélyezését is melegen ajánljuk a v. tanács és tvhat, bizottság figyelmébe, nemcsak azért mert szokásos, de mert nálunk *szükséges* is. Balogh Laczi jeles zenekara megérdemli a hatósági támogatást s ha egészen mienknek akarjuk tudni e zenekart meg is kell adnunk hozzá a módot, hogy itt *állandó* maradjon. Segélyezzük évenként legalább kétszáz forinttal és télen megfelelő tűzi fával s ezzel szemben követelje meg a város hogy hetenként egyszer a nyári hónapokban — (máj—sept.) egyelőre a v, Vigadó kerti helyiségében d. u. 5—8 ig térzenét adjon, mely alatt tányéroznia nem szabad. Ez által, a v. Vigadó közkertjének látogatottságát is emelnők, mire bizony nagy szükség van! Nehézséget okoz ugyan, hogy Balog Laczi zenekarával a fürdő idény alatt Vihnyén vagy Szliácson van, de ezen is lehet segiteni és médját találni, hogy e két kötelezettség egymás mellett megférhessen.

— **Viz mindenfelé.** Az utóbbi napok tartós esőzése folytán két napra ugy szólván el voltunk zárva a nagy világtól. Lónyabányánál a viz áttörte a vasuti töltést, megakasztva a közlekedést annyira, hogy a Budapestről jövő postaszállitmány vasárnap helyett csak ma érkezett Selmeczre; a személyszállitás teljesen fenakadt. Az ipolyság-lévai s a garamvölgyi vonalon is volt közlekedési akadály. A városunkat környező hegyekben is annyi viz gyülemlett össze, hogy még a különben meglehetős kopasz és kavicsos óvárosi hegyből is napok óta szakadatlanul ömlik a viz a csatornákba egy helyen, a Vőröskuti alsó tó közelében teljesen elzárva a közlekedést. Tavaink is szokatlanul megteltek, miért is Szitnyai József polgármesterünk ujból megvizsgáltatta a gátakat óvóintézkedésül s megkereste a m. kir. bányaigazgatóságot is a kincstári tavak gátjának állapotáról óhajtva véleményt.

— **A m. kir. postahivatal** helyiségei szűkek, számtalan panaszt hallunk; ezért gondoskodni kell tvhat. a póstahivatalnak elhelyezéséről is. Uj palotát épiteni természetesen a legjobb volna, de hová? Sokan ajánlják e czélra a mostani v. faraktárt — mi nem ajánljuk, nem ajánljuk pedig azért, mert az uj akadémiai utczának első része a fordulótól, egész fel a faraktári helyiségig nagyon meredek, de aztán meg mégis csak távol esik a város központjától! Jobb volna talán a takarékpénztár tulajdonát képező Flemming-féle házban elhelyezni a póstahivatalt, négy oldalt külön bejárattal — különféle osztályokat külön oldalokon kényelmesen be lehet osztani — az emeleti részeken a tisztviselői lakások kényelmesen elférnének — a város teljes központján van, minden oldalról könnyen megközelithető, A bányaigazgatósági épület felé eső szűkebb utrészt is talán lehetne egy kis jó akarattal tágitani!

— **Légből kapott hir, de mégis igaz.** E hó 1-én és 2-án szokatlan jelenségnek voltunk tanui mi selmecziek, a kik véletlenül künn jártunk vagy ablakunkon néztünk. Itt-ott bárány felhőt véltünk látni szokatlan alacsonyan vonulva el előttünk. Közelebbről szemügyre véve a felhőt, csakhamar rájöttünk, hogy az százezernyi állatkákból, az u. n. szitakötő rovarból áll. Ezek egyik csoportja a bélabányai kapu környékén jött be a városba, s a Rózsa-utczán át sűrű és hosszú vonalban a piaczra szállt, innen pedig felemelkedett az Ujvár dombjára, ellepve a fákat. A másik tömeg ugyancsak Kisiblye felől az alsó városba libegett s a dohánygyár tájékát lepte el. A szemtanuk megdöbbentek e látványra, mert a felhőként vonuló nagy tömegetáskarajnak tartották. Mint eddig kinyomozhattuk, e nagy rovartömeg a kecskési s kisiblyei völgyből tolult városunkba. Szivesen vennénk értesitést a hontmegyei községektől, vajjon nem vonultak-e arra is ily nagy tömegben? E légből kapott hirünkhöz még

azt csatoljuk, hogy a vándor rovarakból nehány példányt átadtunk Vitális István úr, tanár szakértőnknek ki azt volt szives közölni velünk, hogy ez a négypettyes acsa (Libellula quadrimaculata) legközelebbi fajrokonával a közöns. acsával együtt már 1673. év óta igen sokszor magára irányította a nagy közönség figyelmét és érdeklődését azáltal, hogy mint a mult vasárnap is történt temérdek mennyiségben jelent meg a lakások közelében. Mi készteti őt ilyen tömeges vándorlásra, mind ez ideig nem tudjuk. Selmeczbányán legutóbb 1889-ben találták Cserey tanár tanitványai. Vándorlásuk különben nem veszedelmes. Az itt talált példányok csak pár órával előbb bujhattak ki bábuhéjukból, mert az uj mez csak ugy ragyog rajtuk." Mint e sorok irásakor halljuk, szombaton óriási mennyiségben röpködött Kisiblyén is.

— **Itt marad-e a czipőgyár?** E kérdésre, melyet több oldalról intéztek hozzánk „Nyilt levelünk" megjelenése óta, legközelebb mindakét gyár leveleivel fogunk válaszolni; ezüttal csak azt kivánjuk megjegyezni, hogy mindkét gyár tulajdonosától azt a megnyugtató választ kaptuk, hogy a gyárak igenis itt maradnak s a legrövidebb idő alatt megkezdik az épitkezést.

— **Mire jó a bányász még a fővárosban is?** Hogy mire is jó, erre fényes példát mutat az az eset, hogy a budai Mátyás templom melletti süppedés okának kideritése, illetve az ottani földalatti utak s csatornák megvizsgálásával Machan Ottó főv. mernök lett megbizva, bányászati akadémiánk egykori tanársegéde, városunk szülötte ki mint *bányász* kitűnően felelt meg e megbizatásnak.

— **Pinczetüz** ütött ki folyó hó elsején Weisz Ignácz kereskedő pinczéjében, hol a petroleum gyulladt meg. Fölhivjuk rendőrségünk figyelmét a gyulékony és robbanó szereket tartó kereskedők raktárainak szigoru ellenőrizésére, mert ilyen jelentektélennek látszó tüzeset kiszámithatatlan hatásu lehet, ha a kereskedők házi raktáraikban nagyobb mennyiségü robbanó és gyulékony anyagokat tartanak. Szomoru példa volt rája mult évben Pécs városában.

— **Terjed a trachoma** városunkban. Ujabban több mint tiz trachoma beteget jelentettek be. Fölhivjuk a szülők, tanférfiak munkaadók, figyelmét e szomoru jelenségre, hogy ha gyermekeiknél, a tanulók és munkásaiknál a legkisebb szembajt veszik is észre, azonnal forduljanak orvoshoz, hogy igy a nagyon ragályos és veszélyes szembaj terjedése megakalyoztassék.

— **Véres verekedést** rendezett f. hó 1-én délután két munkás asszony az épülő zárda mellett. A rendőrség bekisérte a harczias asszonyokat.

— **Dolgoztassunk a széllel is.** Lassu Józsinak gunyolták, mig ácslegény volt, mert mi türéstagadás van benne, ő kelme bizony nagyon is gyakran tartott pihenőt a fenyetörzsön, miközben szekerczéje hegyével czifránál czifrább ákom-bákomot rajzolt a fa vágott sima lapjára. Mikor aztán egyszer bele unt az ácslegénységbe s azt a bolondot találta száján kiejteni, hogy ő Bécsbe megy molnárnak, s még ugyaznap el is ment, az egész falu a Bolond Józsi nevet adta neki. Ezzel a Bolond Józsival az a bolond eset történt két év mulva hogy egy gazdag vállalkozónak felhivására, a ki Chinába épitő pallérokat akart szállitani, őt ajánlotta mint alkalmasat a Sigl-gyár, melynél alkalmazva volt. A hosszu utra az ajánlottak közül két osztrák vállalkozott s egy magyar a mi Bolondunk. Azok egyikét Odessában megölte a gyilkos „fekete asszony" a kolera, a másik ijedtében vissza felé folytatta utját, s csak a Lassu Bolond Józsi jutott el Chinába, a honnan csak 10 év mulva látogatott el hazájába, a mikor már édesanyja a jobb hazába, a falu jó plebánosa pedig egy jobb parochiába költözött. A mi chinai magyarunk ugy gátolta meg a gyakoriplebános változást, hogy 5000 frttal gyarapitotta az egyház vagyonát s e mellett a templomot s az egész parachiát is renováltatta. De még többet is tett: a faluvégi feszület helyébe nagyon szépet állittatott s rokonait együtt egyig jó módba juttatta. Mikor egyszer azt merészelték tőle kérdezni, hogy mivel szerezte azt a sok pénzt, hát azt felelte röviden, hogy „széllel," s meg is magyarázta azt okosan, miközben azt is mondotta, hogy ha majd nagyon gazdag lesz, akkor itthon is munkába fogja a szelet s e munka gazdag gyümölcséből neki is jut, de a szegény Magyarországnak is, melynek ő akármelyik pontján is képes annyi hajtó erőt gyűjteni, a mennyire egy-egy nagyobb malomnak vagy gyárnak szüksége van. Ennek a chinai magyarnak a mondása jutott eszembe akkor, mikor az ezüstválság idejében egy kutató vállalkozó, kit magas kormányunk kitűnő ajánlattal bocsátott ide városunkba, megfigyelései után azt a kijelentést tette, hogy ő olyan vállalatba Selmeczen nem kezdene, a melyhez csupán viz kell Selmecz orografiai s klimatikus viszonyainál fogva a viznek a széllel való alkalmazását tartja kivihetőnek, de ezt majd csak akkor merészli a város legjobb akarójának a magyar kormánynak ajánlani, ha Magyarországon nemcsak „ipargrófok," tehát diletáns iparosok, hanem ipar- szaktanácsosok is lesznek; akkor, a mikor nemcsak szakülések, szakestélyek, szakivások, szakevések stb. lesznek, hanem olyan szakemberek, olyan szaktudósok is, a kik a maguk szakját alaposan tudva, megengedik azt, hogy a másik szak mivelői is tudnak valamit ha mindjárt némi ellentétet mutat is felfogásuk az ő nézetükkel szemben. Akkor majd eljön ő, vagy addig az uj aera szakférfiai is rájönnek arra, hogy nemcsak a folyamok medrében s a gőzkazánokban lehet hajtó erőt találni, de az is hajtó erő, a melytől szép fenyőszálaink fejöket bólintgatják, s mely hegyoldalainkat, különösen pedig hegynyergeinket kopaszszá teszi: a szél. Mikor lesz ez, nem tudom, nálunk ez már megvan; mig Önöknél is bekövetkezik, megérik ez ujabb felfogás, addig az ilyen eszme felvetőjét bolondnak tartják; azért hallgassunk róla." Azéta két év telt el s százakra megy a szélnek mozgató erőül felhasználó vállalatok száma. Csak a közeli szomszéd megyékben is van nehány. Ezt látva felhozom a vállalkozónak a mondását azzal megjegyzéssel, hogy az a vállalkozó azóta virágzó gyárnak a tulajdonosa, a mi chinai magyarunkról is lehámlott a gunyvér s tudásának nagy hasznát látja egy dusgazdag magyar föur is, aki szivesen hallgatta meg s követte is tanácsát terjedelmes gazdasága vállalatainál. *X. Y.*

— **A t. hölgyközönségnek.** Kik olcsó és izléses *selyem gyapju és nyári mosó kelmét* akarnak vásárolni, ajántjuk *Weiner Mátyás* (Budapest) Andrássy-ut 3. legnagyobb divatáruházának legujabb tavaszi mintagyűjteményét, melyet *ingyen és bérmentve* küldenek meg. *Fontos!* Megirandó, hogy mily minőségű és körülbelül mily áru szövet vagy selyem-minta küldessék.

NYILTTÉR.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méter kint — japáni, chinai, s. a. t. a legujabb mintázattal és színek ben, ú. m. fekete, fehér és szines **Henneberg selyemet** 35 krtól 14 frt 65 kr méterkint sima, csikos, kockázott, mintázottakat damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben és 2000 szin és mintázattel s. a. t. **postabér és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (cs. k. ud. variszállitó) selyemgyára Zürichben.** Svajczba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven itt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

HIRDETÉSEK.

689 sz.
1897. tkv. **Árverési hirdetmény.**

A selmeczbányai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Steiner Mór végrehajtatónak Stedronné Szlanina Johanna végrehajtást szenvedő elleni 22 frt 50 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a selmeczbányai kir. járásbiróság területén lévő, Stedron József és Szlanina Johanna tulajdonaul bejegyzett a selmeczi 1740 sz. tjkvben A † 89. hrsz. 39/IV. népsorsz. ház és kertre, Katzenhügelen, az 1881. évi 60 t. cz. 156. §-a alkalmazása mellett az árverést 604 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte azzal, hogy ezen árverés által a C. 7 sorsz. a. az eladatni rendelt házban egy szobai lakásból és sütő kemenczének holtiglani használatából álló Szlanina Anna javára bekebelezett szolgalmi jog nem érintetik, de a mennyiben ezen ingatlan a most érintett szolgalmi jog fentartásával oly árban adatnék el, mely a szolgalom tjkvi bejegyzését megelőző tehertétel fedézése szempontjából ezennel megállapitott 350 frt összeget meg nem üti, ezen árverés hatálytalanná válik és a fenti ingatlan e szolgalmi jog fentartása nélkül ezen kitüzött határnapon ujabban elárveresztik és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1897. évi junius hó 28-ik napján délelőtti 9 órakor** a selmeczbányai kir. jbiróság tkvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 60 frt 40 kr bánatpénzt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-cz. 37. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott, szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Selmeczbányán 1897. évi aprilis hó 20-án

A selmeczi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Liha Antal kir. jbiró.

SZOBA-GARNITURA.

Jó karban levő, kevéssé használt szobagarnitura, mely pamlagból s 6 karosszékből áll, jutányos áron kapható alólirottnál.

Selmecz. Ezüst-utcza 13. sz. alatt.

Jezsek János,
kárpitos.

NAGY CZIPŐ-RAKTÁR

Budapest, VI. ker. Szondy-utcza 51. sz.

„SELMECZBÁNYA VÁROSÁHOZ"

Ajánlja mindennemű

uri-, női- és gyermek

csizmáit és czipőit

dús választékban.

Mértékutáni megrendelések és javitások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendeléseknél kéretik egy használt czipőnek mintául küldése.

Becses pártfogásáért esedezik

FRINDT ISTVÁN.

Könyvkötészet.

Alulirott tisztelettel van szerencsém jelenteni, a nagyérdemü közönségnek miszerint Selmeczbányán a **felső rózsa utcza 60 szám** alatt a bányatörvényszéki épület hátá mögött

könyvkötészetet nyitottam

s e szakba vágó mindennemü munkát a legmodernebb kiállitásban s igen jutányos ár mellett elvállalok.

Gyors, pontos kiszolgáltatásról biztositva a nagyérdemü közönséget nagybecsü pártfogásáért esd,

Selmeczbányán.

MAYER FRIGYES
könyvkötő.

Alapittatott 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker. Külső váczi-ut 45. szám.

Sürgönyczim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmeglakaritás), petroleum- és benzin-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertörőket, Gőzkazánokat, előmelegitőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kutfelépitményeket vasból. Tüzfecskendőket és vizszállitókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hóekéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenitő készülékeket és teljes fertőtlenitő telepeket, pöczegödör tisztitó készülékeket. Vas- és érczöntvényeket, harangokat. Keményöntésű acélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vizmüveket, csatornázásokat, vizvezeték és légszeszberendezéseket, központi fütéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek. 9—40

Laptulajdonos JOERGES. Nyomatott Joerges Ágost özv és Fia könyvnyomdájában Selmeczbányán 1897.